

Pohjoismaiset kielet (ruotsi toisena kotimaisena kielenä) valintakoe 2022

Urvalsprovet i nordiska språk (svenska som andra inhemska språk) 2022

Poäng

Urvalsprovet består av 2 delar. Du kan få 0–50 poäng för båda delarna. Del 1 bedöms för alla som deltagit i provet och de sökande rangordnas utgående från resultatet. Del 2 bedöms endast för de 60 sökande som klarat sig bäst i del 1. Om flera sökande har samma poäng som den 60 bästa sökande, bedöms del 2 för alla dessa sökande.

Du kan bli antagen endast om du får minst 25 poäng i del 1 och minst 25 poäng i del 2. Poängen för alla delar räknas ihop. De sökande som får flest poäng antas.

Förhandsmaterial

Anna Sågvall Hein: Den maskinella översättningen ökar -- översättaren behövs ändå. Språkbruk 1/2018.

Lena Lind Palicki: Så gjorde Pippi språklig revolt. Språktidningen 5/2020.

Inga-Lill Grahn & Camilla Lindholm: Vi zoomar in på videosamtal. Språktidningen 6/2021.

Del 1 (0–50 poäng)

Denna del innehåller uppgifter som mäter hurdana språkkunskaper du har och hur väl du behärskar grammatiken. För att bli godkänd behöver du åtminstone 25 poäng på denna del.

Uppgift 1.1 (0–25 p.)

Fyll i de *kursiverade* orden i luckorna så att de passar in i texten. På varje ställe ska du göra en av tre saker (som visas i exemplen nedan): 1) skriv ordet i den form som anges, 2) skriv ett ord ur den ordklass som anges, eller 3) skriv ordet i den form som behövs för att meningen ska fungera (t.ex. plural/singular eller bestämd/obestämd form). Du får 1 poäng per ord och 25 poäng för hela uppgiften. Texten har ingått i Hufvudstadsbladet 5.2.2022, här något bearbetad.

Tre exempel:

- 1) Barnet blev sövt (*söva*, perfektparticip).
- 2) Vi är bortresta över (preposition) helgen.
- 3) Den här filmen (*film*) är jättebra.

Quynh Tran fick Runebergpriset

Quynh Tran, [1] _____ (*föd*as → adjektiv) 1989 och uppvuxen i Jakobstad, säger att han överraskades när han [2] _____ (*få*, preteritum) reda [3] _____ (preposition) att han [4] _____ [5] _____ (*ska få*, futurum preteritum) Runebergpriset som jämte Finlandiapriset är ett av landets [6] _____ [7] _____ [8] _____ (*stort litterärt pris*, superlativ, plural).

Han [9] _____ (hjälpverb) nästan [10] _____ (*hinna*, supinum) glömma [11] _____ verbpartikel att han var en av de tio [12] _____ (*nominerad*).

– Det var verkligen inget jag gick runt och väntade på så jag [13] _____ (*bli*, preteritum) väldigt [14] _____ (*glad* → adverb) överraskad.

Nu när det [15] _____ [16] _____ (hjälpverb + *gå*, supinum) en tid har jag fortfarande svårt att tro det.

Men jo, det [17] _____ (*kännas*, presens) jättebra.

Det är ett [18] _____ (*fin*) pris som [19] _____ (*gälla*, presens) alla genrer, också lite 20 _____ (*smal*, komparativ) litteratur.

För [21] _____ (*prispeng*) har han inga [22] _____ (*konkret*) planer.

För [23] _____ (*tillfälle*) jobbar han deltid som psykolog [24] _____ (preposition) Malmö där han är [25] _____ (*bosätta* → adjektiv).

Uppgift 1.2 (0–25 p.)

I uppgift 1.2 ska du översätta till svenska. Du översätter antingen från finska till svenska eller från engelska till svenska. Du väljer nedan vilket språk du vill översätta från genom att kryssa för ett språkalternativ (finska till svenska *eller* engelska till svenska). Den finska och den engelska källtexten är identiska, det är alltså fråga om samma text som ska översättas oberoende av vilket språk du väljer att översätta från. Källtexten ges på både finska och engelska för att beakta alla potentiella sökanden.

Texten du ska översätta ser du nedan. I den svenska versionen har delar i texten utelämnats, **Din uppgift är att översätta de delar som utelämnats till svenska. Du skriver in dina översättningar i luckorna i den svenska texten.**

Varje lucka ger 0–2 poäng eller 0–3 poäng. Sammanlagt kan denna uppgift ge 25 poäng.

Finsk källtext	Engelsk källtext
Asuminen Helsinki on ihana kaupunki asua! Asunnon löytäminen pääkaupungistamme voi olla kuitenkin hankalaa. Tältä sivulta löydät asunnonhakuoppaamme, joka on tehty helpottamaan oman kodin löytämistä. Jos kaipaat asumiseen liittyviä neuvoja, voit olla milloin tahansa yhteydessä asumisesta vastaavaan asiantuntijaamme! Hae asuntoa heti Varaa aikaa asunnon etsimiseen! Pääkaupunkiseudulla on asuntopula, joten sopivan asunnon löytäminen voi olla haastavaa. Esimerkiksi Hoas pystyy tarjoamaan asunnon syksyisin vain noin viidesosalle asunnonhakijoista. Asunnonhaku kannattaa siis aloittaa heti, kun olet saanut hyväksymiskirjeen. Jaettu asuminen Huone jaetussa asunnossa on edullinen ja yhteisöllinen asumisvaihtoehto. Huoneita on usein hyvin saatavilla, joten niitä kannattaa hakea! Pääset tutustumaan soluasuntoihin Hoasin sivuilla. [...]	Housing Helsinki is a lovely city to live in! Finding an apartment in our capital can, however, be difficult. This page features our guide on apartment hunting, which we have created to make it easier for you to find your own home. If you need any advice related to housing, you can anytime contact our specialist in charge of housing! Apply for an apartment immediately Reserve some time for apartment hunting! There is a shortage of apartments in the Capital Region, which may make finding a suitable apartment difficult. Hoas, for instance, is only able to offer an apartment to around one fifth of all applicants in the autumn. We recommend that you start looking for an apartment as soon as you get your letter of admission. Shared housing A room in a shared apartment is an affordable and communal housing option. There are often plenty of rooms available, so we recommend applying for them! You can find out more about shared apartments on Hoas's website. [...]

Jaetussa asumisesta tärkeintä on sopia yhteisistä pelisäännöistä, kuten siivousvuoroista, mahdollisista yhteisestä ostoksista tai tavaroista sekä kertoa omasta päivärytmistäsi. Parhaimmillaan solukämpiksestä voi saada uuden ystävän.	When sharing an apartment with someone, the most important thing is to agree on common ground rules on issues such as cleaning, buying groceries and using shared items as well as tell your roomie about your daily routines. In the best-case, you and your roomie can become friends.

Boende

Det är härligt att bo i Helsingfors! Det kan ändå vara utmanande [1] _____ i vår huvudstad. På den här sidan finns vår guide för bostadssökande som vi har sammanställt för [2] _____ att hitta ett eget hem. Om du behöver råd gällande boende [3] _____ vår sakkunniga med ansvar för boendefrågor!

Sök bostad genast

[4] _____ för sökandet! Det [5] _____ i huvudstadsregionen så det kan vara utmanande att hitta en lämplig bostad. Till exempel får bara [6] _____ av de som söker en Hoas-bostad av Hoas [7] _____. Börja alltså söka bostad genast när du fått antagningsbrevet!

Delat boende

Ett rum i delad lägenhet är ett förmånligt och socialt boendialternativ där du bor tillsammans med andra. [8] _____ så det lönar sig att söka! [9] _____ studentrummen på Hoas webbplats.

[...]

Det viktigaste i en delad lägenhet är att [10] _____ såsom städturer, eventuella gemensamma inköp eller saker och berätta om den egna dygnsrytmen. [11] _____ kan studentrumskompisen bli en ny vän.

Del 2 (0–50 poäng)

Denna del innehåller uppgifter som mäter hur väl du kan tillämpa kunskap. För att bli godkänd behöver du åtminstone 25 poäng på denna del.

Uppgift 2.1 (0–24 p.)

Före provet har du getts möjligheten att läsa tre texter. Dessa är:

- A. Anna Sågvall Hein: Den maskinella översättningen ökar – översättaren behövs ändå. Språkbruk 1/2018.
- B. Lena Lind Palicki: Så gjorde Pippi språklig revolt. Språktidningen 5/2020.
- C. Inga-Lill Grahn & Camilla Lindholm: Vi zoomar in på videosamtal. Språktidningen 6/2021.

I denna uppgift ska du ta ställning till ett antal påståenden som bygger på innehållet i de tre texterna (A, B och C). Svara på frågorna 1–8 genom att ange ett av de fyra alternativen (a, b, c eller d). Rätt svar är det som stämmer med vad som uttryckligen sägs – eller inte sägs – i texterna. Varje fråga har endast ett rätt svar. Varje rätt svar ger 3 poäng. Du har tillgång till kopior av samma texter i en separat materialdel under provet.

A. Den maskinella översättningen ökar.

1. Vad är sant när det gäller översättning av romaner och konstnärlig text i förhållande till maskinöversättning?

- a) Maskinöversättning har svårigheter med ord som används på ett ovanligt eller nyskapande sätt.
- b) Sådana maskinöversättningar måste alltid rättas noga av människor, i s.k. postredigering.
- c) Det blir bättre när en författares hela produktion kan sparas i maskinöversättningens databas.
- d) Det blir bättre i framtiden när allt fler författare använder bärbara datorer.

2. Vad är en orsak till att maskinöversättning kan byggas upp på probabilitet?

- a) Vissa översättningslösningar kommer alltid att förekomma oftare än andra.
- b) En dator kan prova ett närmast oändligt antal gånger innan det blir rätt.
- c) Det finns omfattande statistik över språks normalfördelning av ord, meningar och fraser.
- d) De ständigt växande träningskorpusarna rensas nu mer effektivt från felöversättningar.

3. Vad har varit en särskild fördel för möjligheten att använda maskinöversättning?

- a) Man kan utnyttja stora mängder elektricitet i uppbyggnaden av databaserna.

- b) En dator kan automatiskt skilja mellan olika långa fraser och textsegment.
- c) Många texter i industri och näringsliv följer standardmallar och liknar varandra.
- d) De mänskligt översatta texter som används i datorns träningsdata är alltför olika varandra.

B. Så gjorde Pippi språklig revolt.

4. Varför blev Astrid Lindgrens språkliga insats på 1940-talet revolutionerande?

- a) Hon följde i stort sett de moderna språkregler som tidningen Expressen då hade börjat praktisera.
- b) Hon var väl påläst i de teorier om samarbete i samtal som språkforskaren Paul Grice hade lanserat.
- c) Hon var i praktiken inte överens med andra författares skildringar av artiga och undergivna barn.
- d) Hon grundade bokförlaget Rabén & Sjögren tillsammans med Lennart Hellsing och Gösta Knutsson.

5. Vilket brott mot samtalsreglerna gör Pippi Långstrump sig skyldig till?

- a) Hon svarar på även sådana frågor som det inte förväntas något svar på.
- b) Hon saboterar turkonstruktioner genom att avbryta dem hon pratar med.
- c) Hon protesterar när andra ljuger eller använder språkliga klichéer.
- d) Hon uppmanar Tommy och Annika att ifrågasätta vuxenvärldens hierarkier.

6. Vad är det Pippi Långstrump inte gör?

- a) visar att det blir roligt när man bemöter utsagor bokstavligt.
- b) går frivilligt till skolan men missförstår klassrummets språkregler.
- c) revolterar mot auktoriteter genom att fysiskt misshandla poliser.
- d) framstår som en viktig faktor i den moderna svenskans utveckling.

C. Vi zoomar in på videosamtal.

7. På vad sätt skiljer sig videomöten från möten i fysiska rum?

- a) På de förra är det ett överskott på respons och spontana inlägg från deltagarna.
- b) Datorns kameraöga är placerat så att det ger upphov till felriktade blickar.
- c) En störande kameleonteffekt uppstår när man ser sig själv på skärmen hela tiden.
- d) Det krävs att man förbereder sig och anstränger sig för att hålla tiden.

8. Vad har konstaterats vara en följd av att verksamhet mer och mer började genomföras över nätet?

- a) Nästan alla upptäcker att inläring och samarbete fungerar mindre effektivt.
- b) Många välkomnar att det meningslösa mellansnacket försvinner.
- c) Vissa irriteras av att de oftare blir avbrutna när de talar.
- d) De flesta reagerar genom att känna sig osäkra och onaturliga.

Uppgift 2.2 (0–19 p.)

Texten nedan är översatt med hjälp av ett maskinöversättningsprogram. Innehållet har granskats, så textens fakta stämmer. Din uppgift är att göra en språkgranskning. Granska de understrukna partierna och föreslå en omskrivning så att texten blir mer logisk och följer svensk språknorm. Det inte understrukna ska inte ändras på. Det kan finnas flera lösningar som är bättre än maskinöversättningsprogrammets, men du kan använda högst 50 tecken inklusive mellanslag. Textförfattaren vill främja en mångsidig språkinläring i Finland.

Det har pratats mycket på sistone om att studera svenska, men hur ser ut ungas entusiasm för att lära sig språk 1. _____ och hur stämmer det överens med företagets behov? Cirka 61 600 skolelever har börjat i grundskolan i höst. De inleder genast sina språkstudier, vilket är en utmärkt sak. Det är värt 2. _____ att lära sig språk tidigt och man måste satsa på det under hela skolvägen 3. _____.

Vid sidan av de inhemska språken och engelska måste studiet av 4. _____ mindre studerade språk i Finland stärkas. Nio av tio grundskoleelever läser engelska som A1-språk. Populariteten för det valfria A2- språket, som börjar senare i grundskolan, är också oroväckande låg. Endast mer 5. _____ än 5 000 grundskoleelever per åldersgrupp läser ett andra 6. _____ språk än engelska eller våra inhemska språk. Av gymnasieutexaminerade fullföljer varje år endast cirka 1 300 elever ett icke- engelska eller icke-modersmål 7. _____. Inom yrkesutbildningen är det sällan ens möjligt att fortsätta lära sig främmande språk på samma nivå som i gymnasiet.

Antalet exportföretag har ökat den senaste tiden. Det är oerhört viktigt för dessa företag att ha en kompetent och flerspråkig arbetskraft nu och i framtiden. Den ökande invandringen belyser 8. _____ utvecklingen av Finlands språkresurser. Det kan dock inte vara en hållbar strategi att enbart förlita sig på immigration, utan i framtiden alla ge 9. _____ möjligheter och incitament för att lära sig främmande språk och kulturer.

Uppgift 2.3 (0–7 p.)

I denna uppgift ska du slutföra meningarna genom att skriva in det ord eller de uttryck som bäst motsvarar fenomenet som beskrivs. Orden och uttrycken är hämtade ur de tre texterna som utgjorde förhandsläsningen. Utrymmet är begränsat till 50 tecken inklusive mellanslag.

1. Systemet för hur samtal är organiserade kallas

1)

2. När någon räcker upp handen i ett online-möte eller i klassrummet vill hen

2)

3. Det går att visa sitt engagemang i ett samtal med kroppen genom att

3)

4. När man hummar i ett samtal ger man

4)

5. Frågan som inte behöver besvaras kallas för

5)

6. Konstruktionerna "tycka om", "ge upp", "gå av" kallas

6)

7. Den förväntade språkliga formen kan till exempel vara "Kom hit!" och språkhandlingen kallas

7)

FACIT / MALLIVASTAUKSET

Del 1.1

Quynh Tran, 1) född 1989 och uppvuxen i Jakobstad, säger att han överraskades när han 2) fick reda 3) på att han 4) skulle 5) få Runebergspiset som jämte Finlandiapriset är ett av landets 6) största 7) litterära 8) priser/pris.

Han 9) hade nästan 10) hunnit glömma 11) bort att han var en av de tio 12) nominerade.

– Det var verkligen inget jag gick runt och väntade på så jag 13) *blev* väldigt 14) *glatt* överraskad.

Nu när det 15) *har* 16) *gått* en tid har jag fortfarande svårt att tro det.

Men jo, det 17) *känns* jättebra.

Det är ett 18) *fint* pris som 19) *gäller* alla genrer, också lite 20) *smalare* litteratur.

För 21) *prispengarna/prispengen* har han inga 22) *konkreta* planer.

För 23) *tillfället* jobbar han deltid som psykolog 24) *i* Malmö där han är 25) *bosatt*.

Del 1.2

Boende

Det är härligt att bo i Helsingfors! Det kan ändå vara utmanande [1] att hitta en bostad (0–2 p) i vår huvudstad. På den här sidan finns vår guide för bostadssökande som vi har sammanställt för [2] att göra det lättare (0–2 p) att hitta ett eget hem. Om du behöver råd gällande boende [3] kan du när som helst kontakta (0–3 p) vår sakkunniga med ansvar för boendefrågor!

Sök bostad genast

[4] Reservera tid för sökandet! (0–2 p) Det [5] råder bostadsbrist (0–2 p) i huvudstadsregionen så det kan vara utmanande att hitta en lämplig bostad. Till exempel får bara [6] cirka/ungefär/runt en femtedel (0–2 p) av de som söker en Hoas-bostad av Hoas [7] till hösten/fram till hösten/under hösten. (0–2 p) Börja alltså söka bostad genast när du fått antagningsbrevet!

Delat boende

Ett rum i delad lägenhet är ett förmånligt och socialt boendialternativ där du bor tillsammans med andra. [8] Det finns oftast/vanligen/i vanliga fall/ i de flesta fall gott om (0–3 p) lediga rum så det lönar sig att söka sådana! [9] Du kan bekanta dig med /läsa mer om/ få veta mera om (0–2 p) studentrummen på Hoas webbplats.

[...]

Det viktigaste i en delad lägenhet är att [10] komma överens om gemensamma spelregler (0–3 p) såsom städturer, eventuella gemensamma inköp eller saker och berätta om den egna dygnsrytmen. [11] l bästa fall (0–2 p) kan studentrumskompisen bli en ny vän.

DEL 2

Uppgift 2.1

A. Den maskinella översättningen ökar.

1. Vad är sant när det gäller översättning av romaner och konstnärlig text i förhållande till maskinöversättning?

- a) **Maskinöversättning har svårigheter med ord som används på ett ovanligt eller nyskapande sätt.**
- b) Sådana maskinöversättningar måste alltid rättas noga av människor, i s.k. postredigering.
- c) Det blir bättre när en författares hela produktion kan sparas i maskinöversättningens databas.
- d) Det blir bättre i framtiden när allt fler författare använder bärbara datorer.

2. Vad är en orsak till att maskinöversättning kan byggas upp på probabilitet?

- a) **Vissa översättningslösningar kommer alltid att förekomma oftare än andra.**
- b) En dator kan prova ett närmast oändligt antal gånger innan det blir rätt.
- c) Det finns omfattande statistik över språks normalfördelning av ord, meningar och fraser.
- d) De ständigt växande träningskorpusarna rensas nu mer effektivt från felöversättningar.

3. Vad har varit en särskild fördel för möjligheten att använda maskinöversättning?

- a) Man kan utnyttja stora mängder elektricitet i uppbyggnaden av databaserna.
- b) En dator kan automatiskt skilja mellan olika långa fraser och textsegment.
- c) **Många texter i industri och näringsliv följer standardmallar och liknar varandra.**
- d) De mänskligt översatta texter som används i datorns träningsdata är alltför olika varandra.

B. Så gjorde Pippi språklig revolt.

4. Varför blev Astrid Lindgrens språkliga insats på 1940-talet revolutionerande?

- a) Hon följde i stort sett de moderna språkregler som tidningen Expressen då hade börjat praktisera.
- b) Hon var väl påläst i de teorier om samarbete i samtal som språkforskaren Paul Grice hade lanserat.

- c) **Hon var i praktiken inte överens med andra författares skildringar av artiga och undergivna barn.**
- d) Hon grundade bokförlaget Rabén & Sjögren tillsammans med Lennart Hellsing och Gösta Knutsson.

5. Vilket brott mot samtalsreglerna gör Pippi Långstrump sig skyldig till?

- a) **Hon svarar på även sådana frågor som det inte förväntas något svar på.**
- b) Hon saboterar turkonstruktioner genom att avbryta dem hon pratar med.
- c) Hon protesterar när andra ljuger eller använder språkliga klichéer.
- d) Hon uppmanar Tommy och Annika att ifrågasätta vuxenvärldens hierarkier.

6. Vad är det Pippi Långstrump inte gör?

- a) visar att det blir roligt när man bemöter utsagor bokstavligt.
- b) går frivilligt till skolan men missförstår klassrummets språkregler.
- c) **revolterar mot auktoriteter genom att fysiskt misshandla poliser.**
- d) framstår som en viktig faktor i den moderna svenskans utveckling.

C. Vi zoomar in på videosamtal.

7. På vad sätt skiljer sig videomöten från möten i fysiska rum?

- a) På de förra är det ett överskott på respons och spontana inlägg från deltagarna.
- b) **Datorns kameraöga är placerat så att det ger upphov till felriktade blickar.**
- c) En störande kameleonteffekt uppstår när man ser sig själv på skärmen hela tiden.
- d) Det krävs att man förbereder sig och anstränger sig för att hålla tiden.

8. Vad har konstaterats vara en följd av att verksamhet mer och mer började genomföras över nätet?

- a) Nästan alla upptäcker att inläring och samarbete fungerar mindre effektivt.
- b) Många välkomnar att det meningslösa mellansnacket försvinner.
- c) Vissa irriteras av att de oftare blir avbrutna när de talar.
- d) **De flesta reagerar genom att känna sig osäkra och onaturliga.**

Tehtävät 2.2 ja 2.3 jätettiin pois arvostelusta kokeessa tapahtuneen teknisen vian vuoksi.

På grund av ett tekniskt problem i provet var svarstiden kortare och det meddelades i prov salen att man inte behöver besvara uppgifterna 2.2 och 2.3.